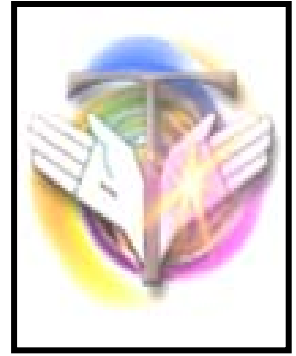


# L-AHĦBAR



PROVINĠJA FRANĠISKANA TA' SAN PAWL APPOSTLU, MALTA. No. 96 10.11.2004



## Il-Kungress Internazzjonali tas-Sacerdoti f'Malta

Fra Ġuzepp Beneditt Xuereb OFM jikteb riflessjoni dwar dak li ntqal fil-Kungress.  
*Ara paġni 14-16*

## IL-PM IŻUR L-ISQFIJIET FIL-LIBYA

Matul iż-żjara li l-Prim Ministru Dr Lawrence Gonzi għamel dan l-ahħar fi Tripli huwa ltaqa' ma' Mons. Giovanni Martinelli, OFM, Vigarju Apostoliku ta' Tripli kif ukoll ma' Mons. Sylvester Magro, OFM, Vigarju Apostoliku ta' Benghazi.

Preżenti għal din il-laqgħa kien hemm Fra John Muscat, OFM kif ukoll Dun Daniel Farrugia, qassis djoċesani li ilu jagħmel xogħol pastorali fi Tripli għal dawn l-ahħar 7 snin. Dr. Gonzi ltaqa' wkoll mas-sorijiet Maltin fi hndan il-Kongregazzjoni tal-Qalb ta' Ġesu'. Dawn is-sorijiet jassistu fit-tmexxija ta' Dar El Hadana li tiġbor fiha għadd ta' tfal orfni.



Dr Gonzi kien akkumpanjat minn Dr Tonio Borg, Viċi Prim Ministru u Ministru tal-Ġustizzja u l-Intern, Dr Richard Vella Laurenti, l-Ambaxxatur Malti fi Tripli, u mis-Sur Edgar Galea Curmi, kap tas-Segretarjat fl-Uffiċċju tal-Prim Ministru.

Mons. Martinelli spjega lill-Prim Ministru dwar il-hidma pastorali ti tagħmel il-Knisja Kattolika fi Tripli li tinsab f'Dahra u esprima s-sodissfazzjon u l-apprezzament tiegħu għall-ghajnuna li l-Knisja Maltija tagħtih permezz ta' sacerdoti Maltin li joffru biex jahdmu għall-komunita' katolika fil-Libya.

*Prim Ministru Lawrence Gonzi (ċentru) ma', mix-xellug, Fr Farrugia, Dr Borg, Mgr Martinelli, Mgr Magro, Dr Vella Laurenti u P. John Muscat*

**Ottavo Centenario dalla Fondazione  
dell'Ordine dei Frati Minori  
1209 - 2009**

**DECRETO**

il Definitorio Generale, nella sessione del 22 Settembre 2004, ha stabilito la nomina dei frati che faranno parte della Segreteria e del gruppo di Liturgia per la celebrazione del Capitolo Generale Straordinario da celebrarsi nel mese di Settembre 2006, come parte delle celebrazioni dell'Ottavo Centenario dalla Fondazione dell'Ordine dei Frati Minori. Con la presente perciò, nomino Membri della Segreteria e anche del gruppo Liturgico, i seguenti confratelli:

**Segretario:**

Fr. Miran Spelic	Prov. S. Croce	SLOVENIA
------------------	----------------	----------

**Membri:**

Fr. Miguel De La Mata Merayo	Prov. S. Giacomo	SPAGNA
Fr. Gianpaolo Masotti	Prov. Serafica, S. Francesco	ITALIA
Fr. Michael Moore	Prov. S. Francesco Solano	ARGENTINA
Fr. Andres Ranoa	Prov. S. Giovanni Battista	FILIPPINE
Fr. Joseph M Legonou	Prov. Verbo Incarnato	TOGO

**Liturgia:**

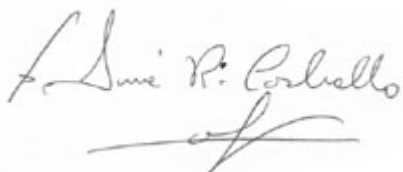
Fr. Rubén Tierrablanca	Prov. Ss. Pietro e Paolo	MESSICO
Fr. Sean Collins	Prov. Irlanda	IRLANDA
Fr. Vittorio Viola	Prov. Serafico, S. Francesco	ITALIA
Fr. Paolo Canali	Prov. S. Carlo Borromeo	ITALIA

**Economo:**

Fr. Renato Beretta	Prov. S. Carlo	ITALIA
--------------------	----------------	--------

Il Signore benedica il nostro lavoro a favore dell'Ordine, della Chiesa e di tutti gli uomini amati dal Signore.

Dato a Roma,  
Curia Generalizia, 28 Settembre 2004.



Fr. José Rodríguez Carballo, OFM  
Ministro Generale



Fr. Sandro Overend Rigillo, OFM  
Segretario Generale

Prot. 094916

# **Homily for the Solemnity of St. Francis at the Porziuncola 4th October 2004**

“Let us rejoice in the Lord  
in the solemnity of our Seraphic Father St. Francis,  
may the angels rejoice with us  
and praise the Son of God in chorus”

Dear Sisters and Brothers, I greet you with joy, wishing you all “health and true peace in the Lord” as we remember in exultation, here in the very site of the event, the blessed day in which “Francis, poor and humble, entered heaven rich, honoured with celestial songs” (Gospel acclamation).

We therefore accept the invitation which comes from the liturgy of this day of festival, by tasting the joy which the Poverello tasted at the moment in which “all the mysteries of Christ were fulfilled in him, and he happily flew off to God” (2Cel 217).

This is the joy that springs from the memory of the Saints. They remain the masterpiece of the “multiform grace of God”, in whom we recover the admirable initiative of the love of the Father who, in Christ, brings man back to the sanctity of his origins (cf. Roman Missal, Preface of Holy Virgins and Religious Saints).

## **1. The joy of salvation**

The reason for true joy, or of “complete joy” as Jesus says (Jn 15,11), is shown to us by the Lord Himself in the Gospel just proclaimed.

In the “Gospel of the poor”, in fact, Jesus raises up a hymn of jubilation to the Father because He had revealed the mystery of the Kingdom to the humble and poor, while he hid it from “the learned and clever”.

Francis belongs to the “little and least” people and the Master revealed the secrets of His heart to him. The “Poverello” knows loved One and, therefore, glorifies “with the ineffable jubilation of his spirit” (Preface) Him who revealed to him his salvation.

Our joy, like that of the Seraphic Father, is a consequence, therefore, of the amorous and saving will of the Father for each person.

“The Most High, Almighty, Good Lord” who entered into solidarity with us through the Son, assures us once again that there is not an iota of human history or of the personal events of each person which are not marked by the obstinate desire of the Father for the good of His creatures.

The great revelation of the saving project of God provokes exultation of heart because “God has visited and redeemed His people” (Lk 1, 68), revealing Himself to those who have pure eyes and heart.

## **2. St. Francis, singer of Paschal joy**

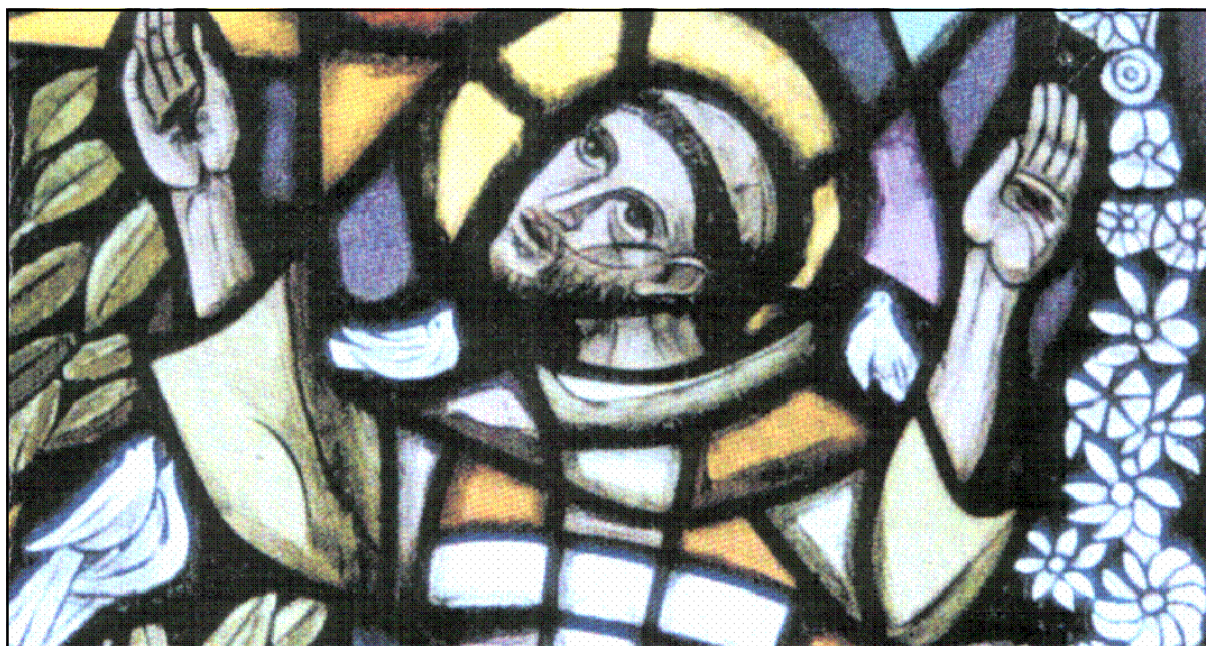
The path that leads to jubilation of heart passes through the gift of self. The grain that dies unleashes life and the salt consumed give taste.

The joy of the Lord necessarily places us in full communion of love with Him, the source of joy, and with the brothers and sisters to whom we wish to give our humble and generous service so that for them also the joy may be complete and lasting.

Francis is the Saint of perfect joy, but he is also the Christian who made his own life into a radical offering to God to be truly, in this way, a servant to the Friars and therefore an artificer of peace, reconciliation and fraternity.

Accepting the project that the Lord revealed to him through the voice of Clare and Br. Sylvester, Francis lived the joy of belonging to God, never forgetting, however, the Friars in whom he re-discovered the face of the Crucified.

There is no greater joy, in fact, than that which is tested in living for others, being totally disposed and joyously ready to serve.



In imitation of the divine Master, who is offered to us in the Gospel as a model of humility and self-giving, guaranteeing us the fullness of messianic happiness, the humble Francis becomes “the poor man who enriches the world”, opening up to the society of his difficult times new paths of hope and universal brotherhood.

The recent decision of the Italian Parliament to celebrate each year, on the day of the Feast of St. Francis, a special “Day for dialogue and peace” is significant, almost making current and urgent the message of ‘peace and good’ which the Poverello embodied in his life and never tires of proposing to the people of the third millennium who are thirsty for justice and love.

### **3. Constructing a future of peace**

Our world, marked by divisions, violence, loneliness and a culture of death, needs a profound reconciliation which would lead it to live in peace and joy.

The men and women of today need the serene presence and pacifying word of true witnesses to love, who are engaged in the construction of peace and are capable of showing the paths of authentic communion.

We Franciscans, in particular, have been chosen to be “witnesses of light” (2Cel 155) in the world. Our General Chapter of 2003, celebrated here at the Porziuncola, invited us to be signs of hope and prophets in the present-day world “through giving testimony to reconciliation in Christ beyond all fractures”. The Friars Minor, accepting their inheritance from St. Francis, propose to be attentive to the signs of the times and to the grave problems of the historical moment we are living, announcing to people the Gospel of peace and salvation and imitating the meekness and humility of the Lord.

But I also think of all the consecrated people who are chosen through the love of the Father to be, through their faithfulness and the enthusiasm with which they live their vocation, sentinels of the morning at the dawn of this new millennium.

I also remember the innumerable ranks of the laity who, in the daily commitment to a life that is not always easy, truly love God and dedicate themselves in silence to their weaker brothers and sisters, sowing joy and serenity in hearts, just as the divine Master assures all those who are tired and oppressed.

I look with admiration at the numerous groups of young people who, from Italy and the world, converge on the Porziuncola for the Assisi feast of Pardon and on many other occasions, to draw, from the heart of the Queen of Angels and from her faithful servant Francis, renewed fervour of spirit and to place in her hands their commitment to be bearers of life and hope to a world that waits to be regenerated by their dynamism and courage.

Moved, I thank the Holy Father John Paul II and all the Pastors who came as pilgrims to Assisi, inviting us to be “people impassioned by Christ and the Gospel, people of unceasing prayer and joyful witnesses to a radical choice for the Kingdom of Heaven” (Message to the General Chapter 2003)

It is in this way that true joy is nourished in the heart, that joy which is drawn from the source of the Saviour and which is strength and support for human weakness.

May our Saint help us to open up with simplicity to the mystery of salvation, which Jesus reveals to us even today, by submerging ourselves in His Paschal Mystery which is now made present on the altar and helps us to be poor and happy, serene and strong, joyful and full of hope, going forth with confidence towards the fullness of life and joy.

And “may the God of hope bring you such joy and peace in your faith that the power of the Holy Spirit will remove all bounds to hope” (Rom 15,13) and every good work.

Amen!

Fr. José Rodríguez Carballo, OFM  
Minister General

**Il-lizar u l-ingwent fil-qabar baqghu...  
Imma Hu hareġ haj!**

# SANT' ANJEŽE MINN ASSISI

## *Tfajla ta' kuragg kbir u determinazzjoni*

Sr. Marie Carmel Saliba OSC

*Bejn Hadd il-Palm tas-sena 2003 u l-11 ta' Awissu 2004, ahna s-Sorijiet Klarisi flimkien mal-Familja Frangiskana tfajna l-harsa taghna fuq Santa Klara ta' Assisi peress li konna qed niccelebraw is-750 sena mill-mewt taghha. F'din il-kitba ser in harsu lejn ohtha, Sant' Anjeze minn Assisi, li bhal Klara mietet 751 sena ilu, fis-16 ta' Novembru 1253. Anjeze kienet l-ewwel siehba ta' ohtha fl-esperjenza gdida ta' l-għixien tal-hajja ewangelika u magħha protagonista fit-trawwim tat-tieni Ordni Frangiskan.*

### **Il-Familja ta' Anjeze u tfulitha**

Sant' Anjeze twieldet f'Assisi fl-1197 minn ġenituri nobbli. Il-familja taghha kienet toqghod f'palazz hdejn il-kattidral ta' San Rufino. Missierha kien kavallier għani jismu Favarone di Offreduccio u ommha Ortolana kienet ukoll minn familja nobbli u għanja. Hija kienet il-fustanija fost tliet ahwa bniet. Il-kbira, Klara, kienet tliet snin ikbar minnha. O htha ż-żghira kien jisimha Beatrice. Fil-magħmudija lil Anjeze semmewha Katarina.

Katarina kienet tifla sempliċi u sensibbli li fiċ-ċkunitha ġarrbet mal-familja taghha t-tbatija kkaġunata mill-irvell li fl-1198, iċ-ċittadini tal-klassi tan-nofs ta' Assisi (il-*'minores'*) għamlu kontra l-aristokrazija ta' Assisi (l-*'maiores'*). Il-familja ta' Anjeze kellha ssib kenn fil-kastell ta' Cocorano u meta fl-1202 faqqgħet il-gwerra bejn Assisi u Perugia, kellha ta hrab għal Perugia fejn għexu refuġjati għand hbieb ta' fiduċja sas-sena 1205.

Fil-gwerra bejn Assisi u Perugia, Frangisku Bernardone kien waqa' prigionier għal sena u aktar tard, wara marda, ikkonverta u minn ġuvni xalatur b'ambizzjoni li jsir kavallier, huwa beda jgħix hajja ta' sempliċita' u faqar fuq il-passi ta' Kristu fqir, umli u msallab. Dlonk ingħaqdu miegħu f'dan l-istil ta' hajja ewangelika uħud minn shabu stess, fosthom Rufino, kuġin ta' Klara u Katarina. Fl-1209, din l-għamla ta' hajja ta' Frangisku u l-ewwel kumpanji tiegħu giet approvata oralment mill-Papa Innoċenz III.

### **Żgħozitha**

Katarina kienet marbuta ma' ohtha Klara b'imħabba kbira. It-tnejn kienu jaqblu hafna u jaħsbuha l-istess. Hija kellha 15-il sena meta fit-18 ta' Marzu 1212, Klara harbet mid-dar biex thaddan il-hajja ewangelika fuq l-eżempju ta' Frangisku ta' Assisi. Fil-*'Leggenda ta' Santa Klara'* (nru 24) naqraw li Klara kienet tixtieq hafna li ohtha tifhem il-frugħa tad-dinja u bhala tingħata lil Alla u kienet titlob bil-herqa 'li bhalmha hi u ohtha kienu qalb wahda u qrib hafna fl-ispirtu meta kienu fid-dinja, ikunu wkoll rieda wahda bejniethom fis-servizz ta' Alla'.

### **Katarina tingħaqad ma' ohtha Klara**

Xi 16-il jum wara, fl-4 ta' April 1212, Katarina marret tara lil ohtha f'monasteru tal-Benedittini jismu Sant'Angelo di Panzo, qrib Assisi, fin-naħa ta' Ivant ta' Monte Subasio, fejn kienet sabet kenn temporanju. Klara qaltilha: 'Ftakar, għaziza ohti li jum wiehed fit-tempju tal-Mulej, aħjar minn elf jum f'post iehor (ara Salm 83,10). Iz-żgħozija u s-sbuhija jgħibu. Il-hajja tintemm u hawn xejn ma jibqa'. Għaziza ohti, kieku kellek idduq il-hlewwa ta' l-imħabba tal-Mulej ! Hija mħabba dejjem gdida, li hadd ma jista' jehodilna !'

Il-kliem u l-eżempju ta' Klara hajjru lil Katarina biex hi wkoll tikkonsagra ruhha lil Alla. Infatti, Katarina qalet lil Klara li hi giet biex toqghod magħha għax hi wkoll xtaqet taq-di lil Alla biss. Għal dan il-kliem Klara għannqitha bil-ferħ waqt li qaltilha: 'Inrodd hajr lil Alla, ohti l-aktar għaziza, għax il-Mulej għoġbu jisma' talbi'. U hekk Klara akkwistat l-

ewwel kumpanja taghha.

### **Katarina tirresisti lill-familja taghha**

Fil-*'Leggenda ta' Santa Klara' nmr 25 u 26* insibu rakkont dwar kif malli l-familja ndunat bil-harba ta' Katarina, tnax il-raġel armati taht it-tmexxija ta' zijuha Monaldo, marru għaliha. Sabuha barra mill-klawsura u għalhekk setgħu jerfgħu idejhom fuqha. Kaxkruha ma' l-art, qattgħulha hwejjigħa u sawtuha. Klara ma setgħet tagħmel xejn hlief titlob imbik-kija biex ohtha tinghata rieda shiha, u biex il-qawwa ta' Alla tegħleb is-sahha ta' dawk l-irġiel. U hawn ġara miraklu doppju. F'daqqa waħda, il-ġisem tat-tfajla sar hekk tqil li dawk l-irġiel kollha ma felhux ikaxkruha aktar. Għalhekk l-irġiel hallewha filwaqt li bdew jishtu u jghidu li kiolet iċ-ċomb ! Iz-ziju Monaldo tilef il-kontroll u kif kien ser ixejjrilha daqqa, hass uġigh kbir fi driegħu li baqa' paralizzat u merfugh fl-arja. Klara fl-ahħar ipperswadiet lil qra-ba tagħha ihallu lil ohtha magħha.

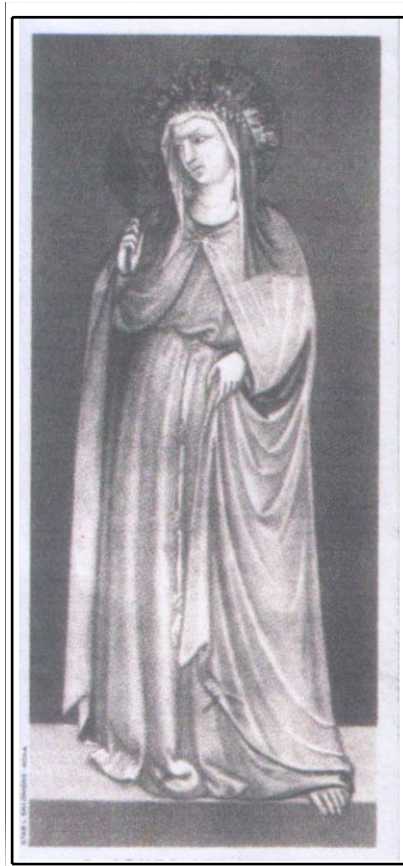
Fil-bażilka ta' Santa Klara f'Assisi hemm meqjum il-fdal tal-kranju (għadam ta' l-iskutella tar-ras) ta' Katarina, u f'dan il-fdal għadha tidher traċċa ta' daqqa li kienet qalghet mis-suldati kiefra meta marru għaliha f'Sant'Angelo di Panzo.

Wara din il-ġrajja, Franġisku nnifsu qata' xagħar Katarina, ikkonsagraha lil Alla u bidel l-isem tat-tfajla minn Katarina għal Anjeze. Dan għaliex Franġisku xebbahha mal-Haruf bla tebgħa peress li hi wkoll xerrdet demmha biex tmur warajh fit-taqbida li kellha ma' qrabatha. Tixbaħ wkoll lill-verġni u martri Rumana Anjeze li fl-ewwel żminijiet tal-Knisja tat hajjitha għal Kristu.

### **Fil-kunventin ta' San Damjan**

Tul l-erba' xhur li Klara u Anjeze damu f'Sant'Angelo di Panzo, Franġisku hejja kollox biex jehodhom f'kunventin tipikament Franġiskan, f'San Damjan, barra l-hitan tal-belt ta' Assisi. F'dak il-post, fl-1206 kien kellmu Ġesu' Msallab u mimli b'faraġ tas-sema, hass li kellu jitlaq id-dinja għal kollox. Ftit taż-żmien wara, waqt li kien qed isewwi l-knisja beda jsejjah b'lehen għoli bl-ilsien franciż lill-bdiewa li kienu jinsabu f'dawk l-inhawi: 'Ejjew u għinuni nibni l-monasteru ta' San Damjan, għaliex għad jiġu joqghodu fih nisa li bil-fama u bil-hajja qaddisa tagħhom għad jagħtu glorja lill-Missier tas-sema fil-Knisja mqaddsa kollha tiegħu'. Din il-profezija sehhet meta Klara u Anjeze dahlu f'dak il-post fqir. Tfajliet hbieb u qra-ba, u xebbiet ohra li bosta minnhom kienu nobbli nghanqu magħhom f'San Damjan u l-komunita' kompliet tikber b'mod ta' l-ghageb. Fl-1229, Beatrice, ohthom iz-żghira haddnet il-hajja evangelika. Sahansitra, ommhom Ortolona, meta romlot, dahlet soru f'San Damjan. Fi żmien qasir saru komunita' ta' hamsin. Twaqqfu wkoll monasteri ohra f'diversi postijiet fl-Italja u anke fi Franza, Spanja, fil-belt ta' Praga, il-Germanja, il-Polonja... Anjeze baqgħet f'San Damjan sas-sena 1220 meta Franġisku bagħatha twaqqaf monasteru f'Monticelli, hdejn Firenze (ara *'Il-Fjuretti ta' San Frangisk', Kap XV*). Waqqfet monasteri ohra tax-Xbejbiet Foqra f'Mantova, fil-Feltrino u postijiet ohra fit-Toscana u forsi aktar 'l bogħod... u reġgħet lura f'San Damjan matul l-ahħar gimghat tal-hajja ta' ohtha Klara, f'Lulju-Awissu 1253.

Fil-Proċess tal-Kanonizzazzjoni ta' Santa Klara, Anjeze tissemma' f'zewġ episodji li ġraw qabel it-tluq tagħha għal Monticelli. Fir-rakkont tal-miraklu taż-zejt fil-ġarra mwet-taq minn Klara li ġara fl-1213 (ara Pro'. I, 15), l-ewwel xhud Pacifica di Guelfuccio meta



mitluba tgħid liema mis-Sorijiet l-oħra kienu preżenti, fost l-oħrajn issemmi lil Swor Anjeże, oħt Santa Klara. Sr Cecilia, is-sitt xhud, meta kienet qed tixhed dwar l-ispirtu tal-profezija li kellha Klara, tgħid ‘li oħtha Swor Anjeże - li f’it taż-żmien ilu għaddiet minn din il-hajja - kienet hemm, tisma.’ (ara Pro`,VI, 15).

Xhieda oħra tas-snin li fihom Anjeże għexet ma’ Klara f’San Damjan insibuha fil-‘*Fjuretti ta’ San Franġisk’ nmr 33* li jirrakkontaw il-ġrajja meta l-Papa Girgor IX mar iżur lil Klara u din bierket il-hobż u minnufih fuq il-hbejżiet kollha deher is-sinjal tas-salib. ‘F’dak iż-żmien f’dak il-monasteru kienu jghixu Sor Ortolana, omm Santa Klara, u Sor Anjeże, o htha, it-tnejn li huma, flimkien ma’ Santa Klara, mimlijin bil-virtujiet u bl-ispirtu s-Santu, u kien hemm ukoll hafna Sorijiet oħra qaddisa’.

### **‘Altera Clara’ - Klara oħra**

Għal habta ta’ l-1220, il-Kardinal Ugolino, li wara sar il-Papa Girgor IX, kiteb ittra lil Klara li hija xhieda ta’ l-istima profonda li kellu għal Klara u għal Anjeże u għall-‘qaddejja l-oħra ta’ Kristu’ u tal-fiduċja kbira li kellu fit-talb tagħhom. Ugolino xtaq jerga’ jara lil Klara u lil hutha s-Sorijiet; u jiftakar b’mod speċjali f’Anjeże, li magħha juri rabta qawwiya meta jsejhilha ‘oħtu’. ‘Insellem lil verġni Anjeże, oħti, u lil hutek kollha fi Kristu’. Lil Anjeż e isejhilha wkoll ‘qaddejja umli u l-iżjed ċkejna ta’ Kristu’.

Aktar minn tletin sena wara, fl-1253, fir-raba’ ittra tagħha lil Santa Anjeże ta’ Praga, Klara stess tqis lil Anjeże oħtha daqsha u tikteb hekk: ‘ Dawn l-istess uliedi imbagħad, imma b’mod partikulari l-verġni l-aktar għaqlija, Anjeże, oħtna, jirrikmandaw ruħhom bil-qawwa kollha fil-Mulej lilek u lil uliedek.’

Il-fatt li Franġisku għazel lil Anjeże bhala ‘l-mibghuta speċjali’ biex twaqqaf monasteru f’Monticelli, Firenze, juri li Franġisku wkoll kellu stima kbira għall-personalita’ u l-kwalitajiet li kienu jżejnu lil Anjeże. Bhal oħtha kienet animata minn ideali evangeliċi li għexithom b’xeħta u qawwa ġdida.

### **Pellegrina għall-imħabba ta’ Kristu**

Għall-imħabba ta’ Kristu, Anjeże aċċettat li tmur Monticelli biex bhala Badessa tkun eżempju haj għal grupp ta’ xebbiet żgħażaġh li xtaqu jghixu l-istess stil ta’ hajja ta’ Klara u hutha f’San Damjan. Imma l-firda minn oħtha Klara, mis-sorijiet u mill-‘benniena’ tagħha f’San Damjan swietilha saġrificċju mill-akbar lil Anjeże. Dan jidher mill-ittra li kitbet lil Klara li fiha stqarritilha: ‘Irridek tkun taf, għażiza ommi, li għaliya l-firda minnek u mis-sorijiet l-oħra li jien kont nemmen li se ngħix u mmur magħhom, hi piena kbira għall-aħħar; inhoss niket kbir f’ruħi u f’ġismi... u b’danakollu hawn qed ingarrab farag kbir u haqqkom tiferħuli tassew. Firdiet bejnietna m’hawnx, u hawn sib t għaqda tal-ghageb, aktar milli hsibt li hu possibbli. Kollha laqghuni b’ferħ kbir u huma kuntenti hafna bija kollha kemm huma weghduni l-ubbidjenza bl-akbar qima.’

### **Spiritu missjunarju**

Minkejja d-distanzi, Anjeże u hutha f’Monticelli kienu jhossuhom ġisem wiehed u spirtu wiehed fi Kristu ma’ Klara u s-Sorijiet f’San Damjan, Assisi. Kull fejn marret twaqqaf monasteru, Anjeże xerredet Vangelu haj bil-hajja siekta, sempliċi u serena tagħha. Dan l-ispirtu missjunarju li ta frott kotran kien imsoqqi minn ġewwa b’hajja interjuri li hjiel tagħha nsibuha fil-‘*Vita Agnetis*’ li hemm imdahħla fil-‘*Kronaka ta’ l-24 Ġeneral*’.

### **Il-Hajja Nterjuri ta’ Anjeże**

Tul hajjitha kollha Anjeże rawwmet b’imħabba sinciera tliet devozzjonijiet partikulari: L-ewwelnett kellha devozzjoni lejn il-Missier, li kienet tikkontemplah fil-hniena bla tarf tiegħU, fid-delikatezza lejn uliedu li huma tant ingrati lejH u tant bierda u ndifferenti għall-imħabba paterna tiegħU.

ta' hajjitha, anke dawk esterni li ghamlu hoss, f'adorazzjoni bla heda tar-rieda ta' Alla. Fil-ferh u fil-ghejja ta' kuljum, fil-paci u fit-taqbid, fid-dawl u fid-dlam interjuri, ghaxet marbuta mar-rieda ta' Alla f'isem il-fiducja bla limiti f'Alla ta' dawk li huma zgħar u foqra, kbar u għonja, għas-Saltna tas-Sema.

### **Il-mewt ta' Anjeze**

F'Lulju jew Awissu 1253, Anjeze marret lura f'San Damjan u kienet imbikkija qrib ohtha Klara meta din kienet qed tmut. Imma Klara qaltilha: 'Ja oht l-aktar għażiża, Alla jogħbu li jiena nitlaq, izda int tibqax tibki, għax dalwaqt tiġi tghagħgel warajja għand il-Mulej.' (ara '*Leggenda ta' Santa Klara*, nmr 43). Skond l-istess '*Leggenda fin-numru 48* insibu: 'Ftit jiem wara (l-mewt ta' Klara fil-11 ta' Awissu 1253) Anjeze wkoll giet imsejha għat-Tieg tal-Haruf, u marret wara ohtha Klara fil-ferh ta' dejjem: hemm it-tnejn li huma bniet ta' Sijon, ahwa bid-demmm, bil-grazzja u bis-saltna, ifahhru lil Alla bla heda'. X'aktarx li Anjeze mietet fis-27 ta' Awissu 1253 imma skond it-tradizzjoni mietet tliet xhur wara fis-16 ta' Novembru 1253.

Anjeze ndifnet fis-*sepolcetto* ta' San Damjan u fis-sena 1260 il-fdalijiet tagħha ġew mehuda fil-Bażilika ta' Santa Klara f'Assisi, u mqieghda f'kappella ddedikata lilha. Il-Papa Benedittu XIV iddikjara lil Anjeze qaddisa fl-1752, imma l-kult tagħha f'Assisi hu hafna eqdem, u jixhdu għalih il-mirakli li saru bl-intercessjoni tagħha u li huma mnizzlin fil-'*Vita Agnetis*'. Fil-Bażilika ta' Santa Klara wiehed jista' jara x-xena tal-mewt tal-qaddisa f'affresk ta' Puccio Capanna (skola ta' Giotto), li fiha Anjeze tidher għarkupptejha fuq il-ġisem mejjet ta' ohtha Klara. It-tifkira ta' Santa Anjeze ssir fis-19 ta' Novembru.

### **Riferenzi**

'Saluta la vergine Agnese, mia Sorella' - kitba ta' Sr Giovanna Casagrande OSC  
Silenziosa portatrice di Cristo - kitba ta' Sr Chiara Lucia Garzonio OSC  
Frangiskani Veri - P Noel Muscat OFM (Ed TAU 1987)  
Ir-rivista Porziuncola-Agosto-Sett 2003-Chiara d'Assisi nel cuore del mondo  
Klara ta' Assisi - Ghejun Medjevali dwar hajjitha (Ed TAU 1993)  
Klara t'Assisi - il-mara ġdida - P Gwido Schembri OFM (Ed TAU 1992)  
Il-Kitbiet ta' San Frangisk u Santa Klara (Ed TAU 1986)  
Il-Fjuretti ta' San Frangisk (Ed TAU 1990)

## **MEETING OFM PROVINCES OF NORTH - WEST EUROPE Porziuncola Retreat House Baħar iċ-Ċagħaq November 2005**

Province of the Martyrs of Gorcom, Netherlands  
Province of St. Joseph, Belgium  
Province of the Three Companions, France/Belgium  
Province of Blessed Pacificus, West France  
Province of the Immaculate Conception BVM, Great Britain  
Province of Ireland  
Province of St. Paul the Apostle, Malta

# Congregavit nos in unum Christi Amor

Ġesu lilna għazilna biex “inkunu miegħu”. Lilna saċerdoti jhobbna b’qalbu kollha. Hu jixtieq li aħna nifthulu qalbna berah, u nirreċiprokawlu din l-imħabba li għandu għalina, “ħbieb”, mhux “qaddejja” tiegħu. Waqt li jridna nkunu magħqudin miegħu bħal friegħi mad-dielja, jifthilna għajnejna bit-twissija: “Mingħajri ma tistgħu tagħmlu xejn”.

Fis-snin ta’ wara l-Konċilju, mijiet ta’ saċerdoti abbandunaw il-ħajja saċerdotali, bi ħsara għalihom infushom, u bi skandlu għall-ħafna “Christifideles”. X’kienet ir-raġuni ewlenija? Ħa nisimgħu lis-soċjologu Burgalissi li għamel ħafna intervisti ma’ għadd kbir ta’ ex-saċerdoti:

Le risposte degli interessati (sacerdoti) forniscono una importante e forse non del tutto inattesa conclusione: *l-abbandono del sacerdozio e’ stata la conseguenza soprattutto di due carenze di ordine spirituale:*

- l’abbandono della preghiera (95%)
- la mancanza di pace interiore per l’ambiguita’ spirituale e morale in cui l-interessato viveva (85%). Gli ex-sacerdoti non hanno difficoltà ad ammettere che la loro decisione *e’ stata la logica conclusione di uno stato che durava da tempo (causa remota) ed in cui si erano allenati od offievoliti i normali mezzi di aiuto spirituale.*

Ilkoll nafu kemm il-Q.T. il-Papa ħa ħsiebna matul il-pontifikat tiegħu l-aktar bl-ittri li kull sena. U issa tana rigal akbar: l-enċiklika Ecclesia de Eucaristia. Fiha jgħidilna:

Kemm hi ħaġa sabiħa nersqu lejn Ġesu Ewkaristija u bħad-dixxiplu l-maħbub inserrħu rasna fuq qalbu biex ixerred fuqna l-imħabba bla qjies ta’ qalbu! Jekk irridu li fi żminijietna r-religjon nisraniya tidher fid-dawl kollu tagħha, l-iżjed permezz tal-“ħila tat-talb”, min ma jhossx il-bżonn li nerġgħu nibdew ngħaddu xi hin f’taħdita spiritwali, f’adorazzjoni siekta u b’sentiment t’ mħabba quddiem Kristu preżenti fis-sagrament imqaddes ta’ l-altar? Dan jien nagħmlu sikwit, għezież ħuti, u dejjem inħoss lil Kristu jqawwini u jfarragħni u jgħinni. (n.25)

Smajna lil Card. Murphy O’Connor jgħidilna f’San Ġwann:

“Dear friends, these are not easy times to be a priest.. The challenges that face us today are very great. I believe we should never be discouraged and always understand our identity as configured to Jesus who is the exemplar for us all”.

La sejhilna, Ġesu għandu fiduċja fina. Jaf sewwa bid-diffikultajiet ta’ kull wieħed minna, u x-xewqat li hemm f’qalbna. Kien għalhekk li tana garanzija bil-miktub: “Ara, Jien magħkom dejjem, sal-aħħar taż-żmien”. U għandu għalina stedina miftuħa: “Ejjew għandi.. u Jiena nfarragħkom”. Nirrifjuaw?

Tafu kemm hawn Lajċi li qed jitolbu li fil-parroċċi jkollhom il-possibilita’ li jagħmlu Adorazzjoni fit-tul barra l-Quddiesa li qatt ma jfallu. U dan spiss jagħmluh b’sagrifiċċji personali. Imma għax japprezzaw dan ir-Rigal, jafu jsibu ħin biex ikunu mal-Mulej, jiddjalogaw miegħu. Żgur li l-eżempju u l-kelma tagħna jkunulhom ta’ inkoraġġiment kbir fil-mixja tagħhom wara Ġesu. Fl-istess ħin aħna nitheggu mill-eżempju tagħhom.

Il-Kungress Internazzjonali fakkarna li għandna nkunu mhux biss ministri ta’ Alla li nieħdu bis-serjeta l-qdusija tagħna, imma wkoll inkunu “forgiatori di santi per il nuovo

millennio” - fuq il-passi ta’ San Pawl..

Ġesu u l-Knisja mhumiex jitolbu minna l-impossibli. Meta naghmlu l-parti tagħna, Alla ma jonqosx li jagħtina bil-kotra l-grazzji tiegħu. Ejjew għalhekk nirvedu sewwa l-prijoritajiet tagħna, u nagħtu preferenza lill-Mulej, qabel ix-xogħol li naghmlu għalih. L-apostolat għandu jkun “contemplata aliis tradere”.

Mela, insibu hafna aktar ħin għall-Adorazzjoni milli ngħaddu quddiem it-TV, il-qari tal-gurnali, it-telefonati, ecc. Għax aħna ħbieb tiegħu, Ġesu jrid ikellem lil qalbna. Jalla nisimgħuh, halli niksbu l-għajnuna biex nisimgħu minnu.

Fl-Ittra Apostolika “Mane nobiscum Domine”, jgħidilna:

“L’Adorazione eucaristica fuori della Messa diventi, durante questo anno, un impegno speciale per le singole comunita’ parrocchiali e religiose. Restiamo prostrati a lungo davanti a Ġesu presente nell’Eucaristia, riparando con la nostra fede e il nostro amore le trascuratezze, le dimenticanze e persino gli oltraggi che il nostro Salvatore deve subire in tante parti del mondo” (n. 18).

Huti saċerdoti, żgur li nixtiequ naghmlu dak li tant heġġitna għalih il B. Madre Tereza ta’ Calcutta: “Make your lives something beautiful for God”. San Pawl jgħidilna li kien dak li kien bil-grazzja ta’ Alla. Dik l-istess grazzja qegħda għad-diżpożizzjoni tagħna llum ukoll, jekk ma “nilqgħuhiex fil-fieragħ”. Jekk Ġesu jridna “inkunu pefetti kif perfett hu l-Missier tagħna li hu fis-smewwiet”, żgur mhux se jonqos li jagħtina bil-kotra l-għajnuniet li tant għandna bżonn.

Ippermettuli naghlaq bl-eżortazzjoni li San Franġisk għamel lis-saċerdoti:

Ħuti, isimghuni: jekk il-Verġni Mbierka hi tant meqjuma, u hekk jixirqilha li tkun, għax hi ġarritu fil-ġuf qaddis tagħha; jekk il-Battista hassu jirtogħod u ma kellux il-kuraġġ li jmiss ir-ras qaddisa ta’ Alla; jekk inqimu daqstant il-qabar li fih kien imqiegħed għal xi żmien: kemm għandu jkun qaddis, gust u denn dak li jilqa’ f’idejh, jirċievi f’fommu u f’qalbu, u jagħti lill-oħrajna biex jirċievu, mhux aktar lil Dak li se jmut, imma li hu rebbieħ u gglorifikat għal dejjem, u li l-anġli jixxenqu jħarsu lejha. Qisu d-dinjita tagħkom, o ħuti saċerdoti, u kunu qaddisin għax Hu nnifsu hu qaddis. U bħalma lilkom il-Mulej Alla, minħabba f’dan il-ministeru li Hu fdalkom, qiemkom fuq kulhadd, hekk ukoll intom għandkom thobbuh, tqimuh u tagħtuh ġieħ fuq kulhadd. Tkun ħasra kbir u dgħufija ta’ min jistmerrha li, waqt li jkollkom Lilu prezenti fostkom, thallu ħsibijietkom jehdew f’xi haġa oħra li hawn fid-dinja, kienet liema kienet”.(Ittra lill-Ordni kollu, n. 106).

## EJJEW NITOLBU

### ... *għall-hutna li hallewna*

- Fra Guzepp Micallef li ngħaqad mas-Saċerdot Etern
- Alosia Galea, oħt Fra Kerubin Galea, li bdiet tistrieħ fis-sliem ta’ dejjem

### ... *għall-hutna l-morda u naghmlu l-ħin biex inzuruhom*

- Fra Alex Borg u Filomena Muscat, omm Fra John li jinsabu l-isptar San Luqa
- Missier Fra Stephen Magro li jinsab ma jiflahx
- Lorenzo Galea, hu Fra Kerubin li jinsab ukoll marid
- Fra Nerik Cassar u Fra Arturu Azzopardi u Fra Guido Schembri li jinsabu fid-Dar tal-Kleru Christus Sacerdos.

“Iltqajtu f'Malta, gzira li ghadha sal-lum thaddan b'mod haj iz-zjara li ghamel l-Appostlu San Pawl” qal il-Papa Gwanni Pawlu II lis-sacerdoti kollha li attendew-f'pajizna ghall-Kungress Internazzjonali tas-Sacerdoti.

F'diskors meqjus li ghamel il-Papa mis-Sala tal-Koncistorju tal-Palazz Appostoliku fil-Vatikan u mxandar permezz ta' kollegament dirett audio-viziv fis-Sala tal-Mediterran ghall-Konferenzi ghal habta tal-11.00 a.m, il-Papa tkellem fuq l-importanza tas-sacerdoti fid-dinja tal-lum.



Il-Papa li deher ghajjen hafna u xi mindaqgiet deher jaqta' nifsu wkoll tant li kull ma qara kien biss il-bidu u tmiem tad-diskors, qal fost l-ohrajn li “f'dinja kollha inkwiet u maqsuma, mifnija bil-vjolenza u konflitti, hemm min jistaqsi jekk hux possibbli iktar li titkellem fuq it-tama. Imma huwa proprju f'dan il-hin indispensabbli li ghandna nuru b'kuragg il-veru tama tal-bniedem, li huwa Alla,” qal il-Papa.

Il-Papa Gwanni Pawlu II fil-waqt li sellem lis-sacerdoti prezenti kollha u l-komunitajiet kollha li gejjin minnhom, qara wkoll parti mill-Vangelu ta' San Luqa (Luqa 2,20) u kwota frazi minn dak li qal San Pawl. “Gejt imsallab ma' Kristu u mhux iktar jien li qieghed nghix, imma Kristu li jghix fija”.

Fuq din il-frazi ta' San Pawl, il-Papa qal li kull sacerdot li huwa msejjah ghall-Providenza qaddisa biex jghin lill-irgiel u n-nisa, iz-zghazagh u l-adulti biex isegwi l-passi mqaddsa ta' Kristu, jista' jaghraf fi kliem Pawlu, it-triq tieghu. “Il-Knisja ghandha bzonn qassisin li huma qaddisin u li jkun l-qaddisin tal-millenju l-gdid” qal il-Papa.

Il-Papa qalilhom ukoll li l-Mulej qieghed jistedinhom biex ikunu l-appostli tieghu, l-ewwel u qabel kollox bil-qdusija ta' hajjithom. “Jiddependi minnkomm li twasslu l-verita' tal-kelma tal-Vangelu kullimkien ghax hija din biss li tista' tbiddel il-qalb tal-bniedem u tatih paci,” tenna l-Papa.

F'dan id-diskors, il-Papa ma naqasx milli jitkellem fuq il-Vergni mbierka Marija li tat id-disponibilita' kollha taghha biex titwettaq ir-rieda divina. Huwa rrefera wkoll ghal meta Kristu fuq is-Salib ta' lil San Gwann lil Marija bhala ommu. “Minn dak in-nhar Marija saret ommna lkoll u b'mod specjali taghkom is-sacerdoti biex tkun maghkom fi triqtkom kull gurnata”.

Huwa talabhom ukoll biex iduru lejha fil-Ministeru taghhom. “Il-Vergni Marija tghinkom biex tippresentaw lit-tfal u liz-zghazagh, lill-familji u lill-morda, lill-impreduturi, lill-intelletwali u lill-politici, il-frott imqaddes ta' sidirha, il-Kristu Redentur u l-qawmien tieghu. J'Alla kulhadd jilqghu, ihobbu u jkun fidil tieghu sa tmiem l-ezistenza tieghu,” temm jghid il-Papa.

Fi tmiem diskorsu, il-Papa bierek lis-sacerdoti kollha li min-naha taghhom laqghu b'capcipa twila l-benedizzjoni tieghu.



Nhar l-Erbgħa, 3 ta' Novembru 2004 saret laqgħa ta' thejjija għaż-Żjara Franġiskana f'Porziuncola Retreat House, Baħar iċ-Ċagħaq. Numru sabiħ ta' patrijiet hadu sehem għal din il-laqgħa li bidet b'mument ta' talb fil-kappella.

Wara saret diskussjoni bejn l-Aħwa dwar il-programm li thejja għal matul il-gimgħa taż-Żjara franġiskana fil-Parroċċa ta' Bormla.

Il-koordinatur ta' attivita franġiskana hija ta' Fra Marcello Ghirlando OFM

## Żjara Franġiskana



### MISTIEDEN MILL-ISTITUT BIBLIKU TA' KONG KONG

Fra Marcello Ghirlando, OFM gie mistieden biex jirraprezenta d-Dekan ta' l-Istudium Biblicum Franciscanum ta' Ġerusalem, Fra G. Caludio Bottini, OFM, fiċ-ċerimonja tal-gradwazzjoni u l-għoti tad-diplomi f' The Hong Kong Catholic Biblical Institute li se ssir nhar il-Hadd, 12 ta' Diċembru 2004, fil-kappella ta' Sant' Injazju. L-isqof Mons. Joseph Zen, S.D.B. se jipresidi l-Ewkaristija qabel iċ-ċerimonja tal-gradwazzjoni.

# **Programm Żjara Frangiskana – Bormla**

## **15 – 21 Novembru 2004**

### **150 sena mill-proklamazzjoni tad-Domma tat-Tnissil bla tebgħa ta' Marija Immakulata**

#### **Sena Ewkaristika – 2004-2005**

Kuljum mis-7.30am sal-5.00pm: Adorazzjoni Ewkaristika fil-Knisja ta' San Pawl. Ikun hemm Patri Frangiskan prezenti għas-Sagrament tar-Rikonċiljazzjoni. Fil-5.00pm Rużarju, Barka u Quddiesa bl-Omelija fuq l-Ewkaristija.

Il-Patrijiet Frangiskani jkunu prezenti għaċ-ċelebrazzjoni tas-Sagrament tar-Rikonċiljazzjoni fil-Knisja Parrokkjali, kull meta din tkun miftuħa, mit-Tnejn filgħaxija sal-Ħadd filgħodu.

Il-Patrijiet Frangiskani ser iqaddsu quddiesa fid-djar tal-morda jew anzjani kuljum filgħodu.

Matul iż-Żjara Frangiskana il-Patrijiet Frangiskani ser iżuru l-familji li jgħixu fil-Housing Estate madwar San Ġwann t'Għuxa. Patri ser idur il-familji li jixtiequ jew jehtiegu xi talba partikulari.

Il-Patrijiet Frangiskani ser janimaw u jkunu prezenti f'dawn il-laqgħat li jsiru fil-parroċċa:

It-Tnejn 15 ta' Novembru: Laqgħa mat-tfal tal-Katekiżmu fl-4.15pm (Bniet - Ċentru Sagra Familja), Museum tal-Bniet fil-5.00pm, Museum tas-Subien fil-5.30pm u fis-6.30pm. 8.00pm: Laqgħa maż-żgħażaġh

It-Tlieta 16 ta' Novembru: 5.00pm: Laqgħa mal-Legion of Mary. 6.30pm: Laqgħa mal-Grupp ta' l-Adoloxxenti.

L-Erbgħa 17 ta' Novembru: 9.00am: Laqgħa man-Nisa ta' l-Azzjoni Kattolika. 7.00pm: Laqgħa flimkien mal-Grupp Kariżmatiku. 8.00pm: Laqgħa taż-Żgħażaġh flimkien mal-Gifra (Żgħażaġh Frangiskani).

Il-Ħamis 18 ta' Novembru: 9.00am: Qrar fl-Iskola. 10.00am: Quddiesa fil-Malta Shipyards. 11.00am: Programm Marjan fuq Radju Tliet Ibliet. Filgħaxija Qrar qabel il-hruġ tal-Vara ta' Marija Immakulata.

Il-Ġimgħa 19 ta' Novembru: 9.15am: Quddiesa fl-Iskola. 10.00am: Quddiesa fil-Malta Shipyards. Laqgħa mat-tfal tal-Katekiżmu fl-4.15pm (Bniet - Ċentru Sagra Familja), Museum tal-Bniet fil-5.00pm, Museum tas-Subien fil-5.30pm u fis-6.30pm. Filgħaxija Quddiesa tat-Tifkira tal-Pellegrinaġġ.

Is-Sibt 20 ta' Novembru: 9.00am: Laqgħa ma' l-Abbatini. Filgħaxija: Pellegrinaġġ bl-Istatwa ta' l-Immakulata.

Il-Ħadd 21 ta' Novembru: Quddies fil-Parroċċa – 7.00am, 8.00am u 11.45am. Fil-Knisja ta' San Pawl – 8.15am. F'San Tumas – 8.30am.

***Ara wkoll l-ittra lil kull familja f'Bormla f'pagna 19***

## **Il-Postulant Joseph Ciappara jikteb dwar**

### **L-esperjenza fil-Fraternità ta' Fonte Colombo u f'Assisi**

Kienet esperjenza sabiha hafna li ma ser ninsiha qatt. Is-sena ta' qabel kont ga mort Assisi u zort is-santwarji kollha, biss din id-darba kienet ferm differenti. Din id-darba flimkien ma' Walter u Patri Anton kellna l-opportunità li nghixu mill- qrib mall-komunitajiet hemm prezenti.

L-ewwel esperjenza taghna fi fraternità kienet f'Fonte Colombo nhar is-6 ta' Lulju. Biex wasalna Rieti kienet bicca ugieh ta ras gmiela. F'Ruma l-ewwel ma' titghallem hu kemm huma inkonvenjenti il-famuzi 'scioperi' Kien hemm strajk tal-Mezzi pubblici u b'hekk spiccajna bla trasport. Tat-taxies biss hadmu . Hallasna biz-zalza u biex taqghad il-pulman ghal-Rieti kienu ukoll bl-istrajk. Kellna nistennew saghtejn shah fl-istazzjon biex niehdu l-ferrovija u wara saghtejn u nofs , fl-ahhar wasalna Rieti. Il-Komunità mill-ewwel laqghatna tajjeb hafna, fil fatt biex tlajna minn Rieti ghas-santwarju gie novizz ghalina. Apparti s-semplicità akkoljenti tal-post, il-komunità sabieha ta' hdax il-novizz u erbgha patrijiet gelitna mill-ewwel inhossu ruhna 'at home'. Kienet akkoljenza tajba hafna, denja ta' l-isem Frangiskana, haga li l-quddiem rajnieha fil-fraternitajiet kollha!

Integrajna ruhna tajjeb hafna mill-ewwel, tlabna mal-komunità, kilna flimkien u fl-ghaxijiet qattajniehom magghom , nitkellmu fil-gnien sabieh tagghom. In-Novizzi milli stajna naraw kellhom programm mimli daqs bajda. Fil-ghodu talb, quddiesa, meditazzjoni, kollazzjon, imbaghad sa nofsinhar lezzjonijiet ta' formazzjoni. F'nofsinhar, Ufficju tal-qari imbaghad l-ikel. Wara l-ikel hin ta' mistrieh u fit-tlieta u nofs l-Ora Media. Minn hemm il-quddiem sas-seba' ta' filghaxija kulhadd ghall-hidma fil-kunvent, min jiknes il-knisja, min inaddaf gewwa, min isajjar ghal fl-ghaxija, min fil-gnien, u min l-ghada, imissu ir-relazzjoni, jistudja. Fis-sebgha l-ghasar u wara meditazzjoni ohra sat-tmienja, ikel, rikreazzjoni sa l-ghaxra imbaghad kulhadd ghall-irqad. Il-Gwardjan, patri Domenico kien qalbu tad-deheb. L-Erbgha fil-ghaxija dawwarna is-santwarji kollha tal-Valle Reatina, sal-Faggio ta' San Frangisk hadna, avolja kien hemm bicca triq mhux hazin. Il-Hamis fil-ghaxija mbaghad, morna Greccio fejn Patri Anton iltaqa' ma habib antik tieghu, gwardjan tal-post. Bis-sahha t'hekk iccelebrajna l-ewkaristija fil-grotta flimkien ma zewg sorijiet Klarissi. F'esperjenzi bhal dawn, is-sabieh hu li tiltaqa ma persuni godda, tghamel hbieb godda, issir taf aktar ahwa f'San Frangisk. Haga li tolqtok hi d-diversità tal-karattri, kulhadd differenti minn had-diehor, imma fl-istess hin kulhadd familja wahda, unità fid-diversità.

Il-Gimgha, filghodu kmieni kellna nhallu dik il-komunità biex irhejniela lejn Assisi. Ghalkemm allogjajna Le Stouie xorta wahda kellna esperjenzi mall-komunitajiet ta' Assisi. Fil fatt is-Sibt irhejniela ghall- 'La Verna'. Il-vjagg kien twil ghax hadna l-isbah tlett sghat, imma hadna pjacir. Hemmhekk ghamilna konoxxenza mal-komunità kbira li hemm. Ghal darba ohra l-patrijiet laqghuna tajjeb hafna, kilna magghom, ghaddejna ftit hin magghom, u wara nofs inhar hadna sehem fil-purcissjoni flimkien lejn il-kapella tal- Istimmati.

Il-Hadd morna ghall- quddies San Damjan u l-patrijiet mill-ewwel stiednuna biex nisimghuha mill-kor man-novizzi ta' hemmhekk. Dak inhar stednuna ukoll ghall- ikel pero' dak inhar fil-ghaxija kellhom xi konferenza u ghalhekk iddecidejna li mmorru t-Tnejn fil-ghaxija. Laqghuna tajjeb ferm, fill-fatt Patri Giuseppe, il-gwardjan tal-post dawwarna kul-limkien, sahsitra dahhalna f'postijiet fejn rament jidhlu l-pellegrini, peress li hemmhekk ghandhom il-hazna ta' l-antikitajiet.

Esperjenza ohra mall-patrijiet kienet f'Ruma, il-Kurja Generali ta' l-Ordni. Hemmhekk iltqajna ma Patri Sandro Overend u waqt l-ikel iltqajna ma' Patri Gwann Abela. Bhal dejjem laqitni hafna l-armonija li biha jahdmu l-patrijiet, kullhadd fuq xogholu fi hdan il-kunvent, waqt li fl-istess hin hemm komunikazzjoni kontinwa, haga li taghmel possibli l-armonija mehtiega u tant difficli, meta tirrealizza li hemm l'fuq minn erbghin patri ta kull nazzjonalità Assisi kont digà mort is-sena l-ohra, biss din id-darba kienet unika. Qabel xejn ghamilt konoxxenza ma hafna patrijiet, it-tieni rajt stil ta' hajja differenti. Il-hajja tal-patrijiet hemmhekk hi donnha aktar kwjeta, ghalkemm dan forsi ghax ma tantx kien hemm pellegrini. Haga li laqitni kienet li, f'postijiet bhal dawn irrealizzajt kemm il-moviment Frangiskan hu kbir u mxerred mad-dinja. Kull fejn morna, sew f'Ruma, sew f'Assisi l-tqajna mall-patrijiet. Sahansitra fl-istazzjon ta' Termini iltqajna ma' patri li kien student ma patri Anton.

Nispicca billi nesprimi l-opinjoni tieghi li wara li ghexna mall-patrijiet, tlabna flimkien u hdimna flimkien, l-iskop ewlieni ta din il-mawra gewwa Assisi ntlahaq ferm tajjeb.

---

## **ITTRA LIL KULL FAMILJA F'BORMLA**

*Għeżież Hbieb ta' Bormla, aħna ulied San Frangisk, li bejn il-15 u l-21 ta' Novembru ser nagħmlu Żjara fil-belt tagħkom.*

*Aħna ġejjin għandkom biex niltaqgħu magħkom: fil-Knejjes tagħkom, fiċ-Ċentri tagħkom, fid-djar tagħkom biex inxandrulkom messaġġ ta' SLIEM.*

*Dan ser nagħmluh għax hekk titlob minna s-sejħa frangiskana li aħna ħaddanna. Aħna rridu nkunu strumenti u xandara tal-Paċi fost il-poplu tagħna. Dan hu dak li nixtiequ nagħmlu magħkom aħna u naqsmu flimkien id-devozzjoni tagħna lejn Marija Santissima Immakulata. U dan f'għeluq il-150 sena mill-proklamazzjoni tad-Domma ta' l-Immakulata.*

*Aħna ċerti li intom ma tonqsux li tieħdu sehem attiv f'dawn l-attivitajiet li ser isiru fil-Parroċċa tagħkom. Ser inkunu għad-disposizzjoni tagħkom matul din il-ġimgħa u nemmnu li ser tilqgħu b'grazzja din iż-żjara tagħna fostkom. Niltaqgħu! Nifthu qalbna għall-grazzji li l-Mulej irid jagħtina matul din il-ġimgħa bl-interċessjoni tal-Verġni Immakulata.*

*Il-Mulej jagħtikom is-Sliem!*

*Il-Patrijiet Frangiskani.*

### **FRA SEBASTIAN JIRRINGRAZZJA LILL-FRATERNITA' TA' TAS-SLIEMA**

Fra Sebastian Camilleri OFM jixtieq jirringrazzja lill-Aħwa kollha, b'mod speċjali lill-fraternita' ta' tas-Sliema għall-akkoljenza u l-ospitalita' li rċieva matul il-hmistax il-ġurnata li għadda f'Malta. Huwa jiehu l-opportunita' biex jirringrazzja wkoll lill-Aħwa li hemm fid-Dar tal-Kleru.

## OHTNA L-MEWT IŻŻURNA MILL-ĠDID

Nhar l-Erbgħa, 27 ta' Ottubru ngħatat l-aħħar tislima lill-ħuna Fra Ġuzepp Micallef, OFM, li miet waqt li kien qiegħed iqassam l-Ewkaristija lill-anżjani u lill-morda tal-parroċċa tal-Madonna tas-Sacro Cuor, tas-Sliema. F'knisja maħnuqa bin-nies, kif ukoll 42 saċerdot tal-provincja u saċerdoti oħra, il-Ministru Provinċjal mexxa l-quddiesa konċelebrata.



## FESTI U BIRTHDAYS NOVEMBRU

11 Fra Martin Coleiro  
 15 Fra Albert Micallef  
 26 Fra Leo M. Ciantar

01 Fra Stephen Sciberras  
 09 Fra Martin Coleiro  
 14 Fra Julian Sammut  
 17 Fra Christopher  
 Farrugia  
 18 Fra Victor Camilleri  
 19 Fra Ivo Tonna  
 20 Fra Vincenz Galea  
 28 Fra Gwann Schranz

## FRA NOEL MUSCAT JINSAB ĠERUSALEM

Fra Noel Muscat, OFM irritorna mill-  
 ġdid Ġerusalem wara li ta diversi  
 lectures dwar l-Ghejun Frangiskani fil-  
 Franciscan International Study Centre  
 f'Canterbury. Fra Noel huwa Segre-  
 tarju għall-Formazzjoni u Studji fl-Art  
 Imqaddsa.

## BACK FROM ASSISI

Fr. Charles Wickman is back from a three month period of ministry at the Basilica of Saint Mary of the Angels in Assisi. Fr. Charles is a member of the Gozo fraternity. Every year he is invited by the Franciscan friars of Assisi to give a period of ministry as a confessor in the Basilica of Saint Mary of the Angels. His service is well appreciated by the fraternity, particularly in a period where there are many pilgrims who visit the Basilica, especially on the occasion of the Porziuncola Indulgence on 2nd August. Fr. Charles is also working on an interesting publication of his World War II memories when he was a young boy in Ghajnsielem, Gozo. His memoirs will be published by the Ghajnsielem Local Council.



## F' DIN IL-HARĠA

*Ottubru 2004*

Digriet tal-Ministru Ġeneral	2
Omelija tal-Ministru Ġeneral	3
Sant' Anjeze minn Assisi	6
Kungress tas-Sacerdoti	10
Zjara Frangiskana f'Bormla	13
Programm taz-Zjara	14
Esperjenza f'Fonte Colombo	15
Ohtna l-mewt izzurna	17

# L-AHBAR

## EDITUR

*fra marcellino micallef ofm*  
*provofm@vol.net.mt*

**Kunvent Tal-Frangiskani**  
**291, Triq San Pawl,**  
**Valletta VLT 07**

**Tel. 21238218 Fax. 21231266**

## JIRRITORNA WKOLL FRA ALBERT

Fra Albert Micallef, OFM riċentement irritorna minn Ruma wara li ta servizz bħala penitenzier fil-bazilka tal-Lateran. Fra Albert kien ilu minn Lulju jwettaq din il-hidma pastorali.

**FRA JOHN MUSCAT, OFM** jinsab f'Malta minhabba saħħet ommu. F'dawn l-ahhar gimghat huwa ta s-servizz Tripli. Huwa se jiritorna l-Libya u se jagħti s-servizz tiegħu f'Benghazi fi zmien il-Milied.